

Mikola, Saara: Äidin raskaudenaikainen tupakointi ja jälkikasvun
psykiatrisen sairastavuus nuorena aikuisena.

Syventävien opintojen kirjallinen työ, noin 14 s., 4 liites (sekä viitteet).

Psykiatria

Maaliskuu 2017

Äidin raskaudenaikaisella tupakoinnilla tiedetään olevan useita haitallisia vaikutuksia sikiön kehitykseen. Silti 12-25% raskaana olevista länsimaalaisista äideistä tupakoi. Fyysisten haittojen lisäksi raskaudenaikaisen tupakoinnin on todettu nostavan jälkikasvun psykiatrisen sairastavuuden riskiä. Erityisesti jälkikasvun riski sairastua ADHD:een (attention deficit hyperactivity disorder) on useaan otteeseen eri tutkimuksissa todettu suurentuneeksi. Sikiöaikaisen tupakka-altistuksen on lisäksi todettu olevan yhteydessä jälkikasvun muihin käytöshäiriöihin, antisosiaaliseen persoonallisuuteen sekä moneen muuhun psykiatriseen oireiluun. Tulokset muiden kuin ADHD:n ja käytöshäiriöiden osalta ovat kuitenkin tähän asti olleet melko ristiriitaisia. Tämän tutkimuksen tarkoituksena on selvittää äidin raskaudenaikaisen tupakoinnin ja sikiöaikaisen tupakka-altistuksen vaikutusta jälkikasvun myöhempään psykiatriseen sairastavuuteen ja oireiluun.

Tutkimus on osa vuonna 1986 aloitettua prospektiivista Finnish Family Competence (FFC) seurantatutkimusta. Tässä tutkimuksessa käytetty aineisto koostuu yhteensä yli 600 esikoisesta ja heidän vanhemmistaan. Äitejä ja esikoisia seurattiin ensimmäiseltä raskauskolmannekselta lähtien aina jälkikasvun varhaiseen aikuisikään saakka. Äidin raskaudenaikaista tupakointia sekä erinäisiä sosiaalisia ja terveydellisiä taustatekijöitä, kuten sosioekonominen status tai alkoholin käyttö, kartoitettiin kyselykaavakkeilla. Äidin ja jälkikasvun psykiatrista terveyttä seurattiin ja arvioitiin haastatteluilla sekä DAWBA-oirekyselykaavakkeella. Aineiston tilastolliseen analysointiin käytettiin binaarista logistista regressioanalyysia.

Tuloksissa äidin raskaudenaikainen tupakointi oli yhteydessä aiempien tutkimusten tapaan jälkeläisen ADHD:een sekä käytöshäiriöihin. Lisäksi osoitimme tilastollisesti merkittävän yhteyden sikiöaikaisen tupakka-altistuksen ja post-traumaattisen stressihäiriön (PTSD) sekä pakko-oireiseen häiriön (OCD) välillä. Post-traumaattista stressihäiriötä ei olla aikaisemmissa tutkimuksissa yhdistetty äidin raskaudenaikaiseen tupakointiin. Sikiöaikaisen tupakka-altistuksen on muutamassa tutkimuksessa todettu olevan yhteydessä jälkikasvun pakko-oireiseen häiriöön, mutta selkeää kausaalisuutta ei ole osoitettu.

Avainsanat: äidin raskaudenaikainen tupakointi, psykiatrisen sairastavuus, PTSD, OCD